
Inhoudstafel

Deel 1 - Het huwelijksvermogensrecht

Telkens wanneer iemand over erfrecht spreekt, wordt er gevraagd naar het huwelijkscontract. Waarom?	3
Welke huwelijksstelsels kennen we in België?	3
Wat is er typisch aan het wettelijke huwelijksstelsel?	3
Wat behoort o.a. tot het eigen vermogen van ieder van de huwelijkspartners in het wettelijke huwelijksstelsel?	3
Wat behoort in principe zoal tot het gemeenschappelijke vermogen van de huwelijkspartners in het wettelijke huwelijksstelsel?	4
Wat is er typisch aan het huwelijksstelsel van scheiding van goederen?	4
Wat is er typisch aan het huwelijksstelsel van algemeenheid van goederen?	4
Kunt u van huwelijksstelsel veranderen?	4
Kunt u alles nalaten aan uw echtgeno(o)t(e) omdat u uw kinderen al enkele jaren niet meer gezien heeft?	5
Als dit dan toch mogelijk is, waarom zou u dat dan niet doen?	6
Of is zo'n verblijvingsbeding fiscaal gezien een dure operatie?	7
Kunt u het dan beter toch niet doen?	7
Is zo'n verblijvingsbeding een schenking van de ene partner aan de andere?	9
Wat is dan wel een schenking tussen echtgenoten?	9
Zijn er dan toch geen tussenoplossingen die fiscaal gezien wel interessant kunnen zijn?	10
Doet u hier dan niet altijd een besparing mee? Bij het eerste overlijden hoeven er toch geen successierechten betaald te worden?	12
Is bij de verdeling van de nalatenschap de keuze van het huwelijksstelsel van belang?	13
Kunnen er ook gelijkaardige beschermingsmaatregelen ingebouwd worden voor partners die gehuwd zijn met scheiding van goederen?	13
Waarom heeft zo'n alsof-beding een fiscaal voordeel?	14
Soms wordt er in zo'n geval ook gesproken over een beding van aanwas, waarom?	14
Is het nuttig om een testament op te maken om uw samenwonende partner te beschermen?	15
Is er fiscaal gezien een verschil?	15

Deel 2 - Samenwonenden

Wij wonen 'wettelijk samen', dus wij hoeven toch niets meer te regelen?	19
Wanneer men wettelijk samenwonend is, erft men toch wel van elkaar?	

Dit is toch recentelijk gewijzigd, niet... ?	19
'Wettelijk samenwonen' ontslaat u dus toch van verdere acties?	20
Is de aankoop van de gezinswoning via een beding van aanwas dan voortaan niet meer noodzakelijk of moeten reeds bestaande aankopen waar er gewerkt werd met een beding van aanwas aangepast worden (lees: kunt u het beding van aanwas beter laten schrappen)?	21
Er zijn echter toch wel fiscale verschillen?	21
U bent samenwonend en u heeft samen met uw partner twee kinderen. Wat gebeurt er bij het overlijden van één van u beiden? Gezien o.a. de jonge leeftijd van de kinderen is het de bedoeling om de partner maximaal te beschermen...	22

Deel 3 - Het erfrecht

Bestaan er verschillende mogelijkheden van erfopvolging?	27
Wat omhelst de wettelijke erfopvolging?	27
Wie kan er erven?	27
Wat bedoelt men met het 'openvallen' van de nalatenschap?	28
Wat omhelst de nalatenschap zoal?	28
Wat gebeurt er wanneer beide huwelijkspartners bv. omkomen tijdens een verkeersongeval? Hoe verloopt de vererving dan?	28
Moet u de nalatenschap aanvaarden?	29
Kan het verwerpen van de nalatenschap geen belastingvoordeel opleveren?	30
Wie erft wat?	31
Wat bedoelt men met ordes, graden en lijnen?	31
Wat bedoelt men met 'kloving'?	32
Wat bedoelt men met 'plaatsvervulling'?	33
Wie erft nu uiteindelijk wat?	34
Wat is de rol van de langstlevende echtgeno(o)t(e) in de ganse vererving?	37
Wat bedoelt men met: 'de echtgeno(o)t(e) erft het vruchtgebruik'?	37
Hoe verloopt de vererving met andere erfgenamen?	37
Moet het vruchtgebruik blijven bestaan of niet?	39
Wat is de waarde van het vruchtgebruik?	40
Wat indien de partner hertrouwt met een aanzienlijk jonger iemand?	40
Wat bij een tweede huwelijk?	40
Is het omzetten van het vruchtgebruik (altijd) fiscaal gezien interessant?	41
Moeten we ons zorgen maken over het vruchtgebruik dat bij moeder aanwezig is?	41
Wie zijn de zogenaamde reservataire erfgenamen?	41
Hoe gebeurt de aanrekening van giften en legaten op het beschikbare gedeelte?	43
Zijn er verschillende soorten van schenkingen?	43
Wat gebeurt er wanneer iemand van de kinderen sterft en geen erfgenamen heeft, maar enkel nog zijn of haar ouders?	44
Wat omhelst de testamentaire erfopvolging?	45

Hoe komt een erfgenaam te weten of de overledene een testament heeft opgemaakt?	45
Wat zijn de kenmerken van een testament en welke types bestaan er?	45
Wat kan er opgenomen worden in een testament?	46
Is het onderscheid van belang?	46
Wie kan er een testament opmaken (deze vraag gaat trouwens ook op voor schenkingen)?	47
Kan een minderjarige persoon een testament opmaken?	47
Kan iedereen vermeld worden in een testament?	47
Wat bedoelt men met de 'wetgeving op de kleine nalatenschappen' en wat is het belang ervan?	48
Kan het werken met een testament fiscale voordelen opleveren?	49
Wat maakt deel uit van de nalatenschap?	51
Wat behoort dan zoal tot de nalatenschap?	52
Welke schulden worden er opgenomen?	52
Wat bedoelt men met de zogenaamde fictieartikels?	52
Wat met giften die vroeger reeds gebeurd zijn?	54
Wat gebeurt er wanneer de gift het beschikbare deel wél overtreft?	55
Geeft het verschil in waardering van het geschonken goed geen problemen?	57
Wat is hierin de rol van beleggingsverzekeringen?	58
Wat gebeurt er wanneer de heer X sterft?	59
Hoe kan dit opgelost worden?	59

Deel 4 - De Vlaamse successierechten

Wat zijn de tarieven van de successierechten?	63
U erft enkel de blote eigendom, moet u dan nu reeds successierechten betalen?	65
Wat bedoelt men met de splitsing van het vermogen in een roerend en een onroerend vermogen?	66
Wat moet er begrepen worden onder wettelijk of feitelijk samenwonenden?	66
Wat bij stiefkinderen?	67
Wat zijn 'zorgkinderen'?	67
Wat bij gehandicapte erfgenamen?	68
Wat bij geadopteerde kinderen?	69
Er bestaan verminderingen (een belastingkrediet) voor een bescheiden erfdeel, hoe zit dat precies?	70
Bestaat er ook geen belastingvermindering voor kinderen jonger dan 21 jaar?	71
Moeten er in Vlaanderen nog successierechten betaald worden op het vererven van de gezinswoning?	71
U heeft een familiebedrijf. Moeten er daarop nog successierechten betaald worden?	73
Wat is er veranderd?	74
Hoe gebeurt de aanrekening van het passief van de nalatenschap?	79

Deel 5 - Mogelijkheden tot successieplanning

Is het uitwerken van fiscale optimalisaties m.b.t. de successierechten wel geoorloofd?	83
Kan de keuze van het huwelijksstelsel (bv. het gemeenschapsstelsel) hier ook bij helpen?	84
Wat met de vrijstelling voor de gezinswoning?	85
Kunnen er nuances aangebracht worden aan het verblijvingsbeding?	86
Hoe kan men de langstlevende echtgeno(o)t(e) extra beschermen bij het huwelijkscontract met scheiding van goederen?	89
Wat met het organiseren van een schenking (in Vlaanderen)?	92
Hoe zit het met de schenking van onroerende goederen?	93
Wat bij schenkingen in het kader van de afschaffing van de effecten aan toonder?	97
Wat verdient nu de voorkeur: een schenking van roerende goederen via de notaris of via een bank- of een handgift?	98
Welke voorwaarden zijn er zoal mogelijk voor wie wenst te werken met een bankgift?	98
Kan het overlevingsrisico niet beter verzekerd worden?	100
Hoe verloopt zo'n schenking praktisch gezien?	100
Kunt u schenken en een controle inbouwen zonder ingewikkelde structuren?	101
Wat met een schenking van een bedrijf of een onderneming in Vlaanderen?	102
Waar moet u bij de schenking van een onroerend goed zoal rekening mee houden?	105
Wat gebeurt er bij ouders die een onroerend goed willen schenken aan hun kinderen dat eigendom is van zowel vader als moeder?	106
Betaalt de schenker de schenkingsrechten?	107
Wat bij ouders die gehuwd zijn onder een gemeenschapsstelsel en waarbij het onroerend goed geen deel uitmaakt van het gemeenschappelijke vermogen?	108
Geeft de schenking van een blote eigendom fiscaal gezien geen nadeel wat betreft de aftrek van de hypothecaire lening?	108
Wat bedoelt men met de 'restschenking' (fidei commiss de residuo) of de 'dubbele schenking'?	109
Hoe zit het dan met de schenkings- of de successierechten?	109
Wat in geval van een aankoop van een appartement aan zee samen met de kinderen?	109
Is het omzetten van een onroerend vermogen in een roerend vermogen om het daarna te schenken een valabel alternatief?	110
Heeft de afschaffing van de effecten aan toonder hier ook gevolgen?	111
Is de oprichting van een patrimoniumvennootschap een alternatief?	112
Als u een patrimoniumvennootschap overweegt, welke vennootschapsvorm kan de vennootschap dan het best aannemen?	116
Is er geen alternatief mogelijk voor de schenkingsrechten?	118
"Schenken aan mijn kinderen wens ik nog niet te doen omwille van de eenvoudige reden dat mijn kinderen nog veel te jong zijn. Wat nu?"	119
Besluit	120